

พยาบาลกับการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

งานการพยาบาลอายุรศาสตร์

“ศิริราชร่วมใจสู่ รพ. ส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล”

โรงพยาบาลศิริราชได้เข้าร่วมโครงการ RDU Hospital กับเครือข่ายโรงพยาบาล UHOSNET และโรงพยาบาลอื่นๆ ทั่วประเทศ ตั้งแต่ ปี 2558 เพื่อส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (ถูกข้อบ่งชี้เหมาะสม เพียงพอ ปลอดภัย คุ่มค่า) ตามแนวทางการดำเนินงาน ช้อนแนะนำ ตัวชี้วัด และการติดตามผล ดำเนินการภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด หรือ PTC (Pharmacy and Therapeutics Committee) และคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่อการใช้ยาที่เหมาะสม ซึ่งมีท่านคณบดีเป็นประธาน ร่วมกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลและผู้แทนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้การใช้ยาอย่างสมเหตุผลเป็นหนึ่งในสมรรถนะสำคัญของบุคลากร โดยให้มีการดำเนินการตามกฎเกณฑ์สำคัญ 6 ประการสู่โรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (PLEASE)

กฎเกณฑ์สำคัญ 6 ประการ

ความเข้มแข็งของ PTC

รับนโยบายและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติเพื่อเสริมความเข้มแข็งของคณะกรรมการฯ และร่วมสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

ฉลากยาและข้อมูลที่น่าสนใจและเพียงพอสู่ประชาชน (Label and Leaflet)

ใช้ข้อมูลในฉลากยาเสริม แนะนำผู้เกี่ยวข้องในการใช้ข้อมูลยาตามหน้าของ ซึ่งต่อไปจะพัฒนาให้มี QR code แสดงข้อมูลยา และร่วมพัฒนาระบบโดยการให้ข้อมูล Feed back

เครื่องมือจำเป็นเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Essential RDU tools) ในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) และโรคติดเชื้อ

สื่อสารข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้อง จัดหาเครื่องมือ (คู่มือ/ Guideline, ใบ DUE /บัญชียาหลัก/ SIRIRAJ DRUG LIST/ ระบบประเมินและติดตามการให้ยา) ช่วยให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในกลุ่มโรค NCD : ได้แก่ HT, DM, CKD, COPD, ไขมันในเลือดสูง, ข้อเสื่อม และการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างรับผิดชอบเพื่อลดเชื้อดื้อยาในกลุ่มโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจส่วนบน หลอดลมอักเสบเฉียบพลัน (RI) อูจจาระร่วงเฉียบพลัน (AD) บาดแผลสดจากอุบัติเหตุ FTW) การป้องกันการติดเชื้อในสตรีคลอดปกติ (APL) เป็นต้น

ความตระหนักรู้ของบุคลากรและผู้ป่วย (Awareness of RDU in Health personnel & patients)

สร้างความตระหนักรู้และการปฏิบัติในการใช้ยาอย่างสมเหตุผลกับบุคลากรอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับผู้รับบริการ เช่น การใช้ animation แผ่นพับ โปสเตอร์ ฯลฯ

การดูแลด้านยาเพื่อความปลอดภัย ในกลุ่มพิเศษ (Special population Care)

มีส่วนร่วมดูแลและพัฒนาการดูแลด้านยาเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในกลุ่มผู้ป่วยพิเศษที่มีความเสี่ยง ได้แก่ เด็ก ผู้สูงอายุ สตรีตั้งครรภ์ ผู้โหม่มบุตร ผู้ป่วยโรคตับ และโรคไตเรื้อรัง การทำ MR/ ใช้ MEWS/ ปฏิบัติตาม CPG โรคเรื้อรัง และติดตามตัวชี้วัดเพื่อพัฒนาต่อเนื่อง

จริยธรรมในการสั่งจ่ายยา (Ethics in prescription)

มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการนำเข้า-ออกโรงพยาบาลตามแนวทางปฏิบัติด้วยความบริสุทธิ์ใจ

การใช้ยาอย่างสมเหตุผลและการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างรับผิดชอบถือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายต้องช่วยกัน เริ่มจากตัวเอง และคนใกล้ชิด หมั่นค้นคว้าหาความรู้ ร่วมปฏิบัติแนวทางติดตาม ประเมินผลลัพท์ ทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายการดำเนินการ RDU (Rational Drug Use) บางส่วน

ผู้ป่วยนอกอายุ > 65 ปี ใช้ glibenclamide $\leq 5\%$	ผู้ป่วย CKD ระดับ 3 ขึ้นไป ได้ NSAIDs กิน/ฉีด $\leq 10\%$	การใช้ยาปฏิชีวนะใน RI ผู้ป่วยนอก $\leq 20\%$	การใช้ยาปฏิชีวนะในโรค AD $\leq 20\%$
การใช้ยาปฏิชีวนะแบบ กิน/ฉีดใน FTW $\leq 40\%$	การใช้ยาปฏิชีวนะแบบ กิน/ฉีดใน APL $\leq 10\%$	ผู้สูงอายุที่ได้ยาเกิน 5 รายการได้ทำ MR 50 %	ไม่ให้อาการระดับการหลั่ง นาน 10 วันหลังคลอด
ผู้ป่วยนอกสูงอายุที่ใช้ ยากลุ่ม long-acting benzodiazepines $\leq 5\%$	มีกระบวนการระบุตัวผู้ป่วย ที่มีโรคตับ/ไตเพื่อพิจารณา ก่อนสั่งยา/จ่ายยาให้ผู้ป่วย	การใช้ยาด้านฮิสตามีน ชนิด non-sedating ในเด็ก RI $\leq 20\%$	ผู้ป่วย DM ที่มี CKD ระยะ 3 ขึ้นไป เกิดภาวะ metformin associated lactic acidosis $\leq 10\%$
สตรีตั้งครรภ์ห้ามใช้ Warfarin*, Statins หรือ Ergots เมื่อรู้ตัวตั้งครรภ์แล้ว ยกเว้นกรณีใส่ mechanical heart valve และ ได้รับยา warfarin			

เอกสารอ้างอิง:

1. Pisonthi Chongtrakul. RDU Hospital: The Pathway to Rational Drug Use. Thai J Pharmacol 2015; 37(1): 48-62

2. คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล. คู่มือการดำเนินงานโครงการ โรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use Hospital Manual). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2558.